

Verdiepingscursus voor (beginnende) opleiders rekenen- wiskunde

Ronald Keijzer

r.keijzer@ipabo.nl

Michiel Veldhuis

m.veldhuis@ipabo.nl

Marjolein Kool

m.kool@hu.nl

Verdiepingscursus voor (beginnende) opleiders rekenen- wiskunde

- Overzicht
  - Waarom?
  - Ontwerpprincipes
  - Een voorbeeld
  - Discussie

Waarom?

- **Veel startende opleiders rekenen-wiskunde**
- **Verscheidene achtergrond**
  - vo
  - po
  - IB
  - onderzoek
- **Professioneel profiel**
  - Theorie en praktijk van reken-wiskundeonderwijs
  - Professioneel gecijferdheid
  - Mathematical knowledge for teaching
  - Leraren-in-opleiding als lerenden in reken-wiskundeonderwijs
  - Onderzoek in reken-wiskundeonderwijs

Ontwerpprincipes

- *Mathematical knowledge for teaching*
- Ingebed in lerarenopleiding rekenen-wiskunde en de basisschool
- Leren van en met peers
- Praktijkonderzoek als ontwikkelmiddel

Van principes naar ontwerp

- **Eerste jaar – vijf bijeenkomsten**

- Infrastructuur rekenen-wiskunde
- Doelen voor reken-wiskundeonderwijs
- Wiskundige attitude
- Leerlijnen basisschool en differentiatie
- (Inter)nationale vergelijkingen

- **Tweede jaar – vijf bijeenkomsten**

- Praktijkonderzoek in lerarenopleiding basisonderwijs
- Kwaliteitscriteria van de lerarenopleiding
- Leerlijnen van de lerarenopleiding
- Creatief wiskundig redeneren
- Onderzoekspresentatie

Leerlijnen rekenen-wiskunde in de lerarenopleiding

Leerlijnen opleidingsonderwijs rekenen/wiskunde HZ (voltijd)

Pabo 1
Semester 1 – blok 1
‘Rekenen hele getallen onderbouw’
Didactiek (leerlijn tellen, getalbegrip, optellen/afrekken, betelens van getallen, onderwijsprijncipen, rekenvoorwaarden, niveau van abstractie, hoofdrekenstrategieën)
Eigenaardigheid (rekenen, Fibonacci, Gulden snede, talstelsel)

Semester 1 – blok 2
‘Rekenen hele getallen onderbouw’
Didactiek (spel, rekenboek ontwikkelen)
Eigenaardigheid (talstelsel)

Semester 2 – blok 3
‘Rekenen hele getallen middenbouw’
Didactiek (hoofdrekenstrategieën op **modelleren/tafel** en formeel niveau, leerlijn)
Eigenaardigheid (eigenschappen en taal van bewerkingen, figurale getallen, andere talstelsels, GGD en KGV, combinatoriek, wetenschappelijke notatie, deelbaarheid)

Semester 2 – blok 4
‘Rekenen hele getallen bovenbouw’
Didactiek (**kolomrekenen** en cijferend rekenen, schattend rekenen, rekenen met de rekenmachine, leerlijn)

Pabo 2
Semester 1 – blok 5
‘Verhoudingen en procenten’
Didactiek (Modellen binnen verhoudingen/procenten onderwijs, introductie van procenten, leerlijn, oplossingsstrategieën voor het rekenen met procenten, verschijningsvormen)
Eigenaardigheid (toegangs over verhoudingen/procenten, begripkennis rondom verhoudingen en procenten)

Semester 1 – blok 6
‘Breuken en kommagetallen’
Didactiek (modellen binnen breuken onderwijs, verschijningsvormen, decimale verfijning, handelingsmodel)
Eigenaardigheid (toegangs over breuken/kommagetallen, begripkennis rondom verhoudingen en procenten)

Leerlijn VOLTijd

Periode	Leerjaar	Thema	Domein	Eigen vaardigheid	Toetsing
1	1	Communiceren met kinderen	Getallen en bewerkingen	Basisbewerkingen Getallen Machten/wortels Negatieve getallen Telproblemen Rooster kortste routes	KT BP: rekeninstrument voor een groepje leerlijnen.

8	2	Vergelijk.nl	Wiskunde internationaal bekeken	Verhoudingen/procenten Hellinggetal	brengen m.k. kengetallen
9	3	Boeiend	Leeftijdsspecialis	Tabellen/grafieken Boxplots Normale verdeling Vergrotingsfactor k^{2-3}	KT BP: visie op rekenonderwerpen KT

Leerlijn Voltijd rekenen wiskunde

Periode	leerjaar	Thema	Domein	Kennisbasis	Toetsing
1/2	1	Oriëntatie op rekenen	Allen ter kennismaking Getallen	Telproblemen Schattend rekenen Staartdelen/ kolomsgewijs	KT Didactiek van getallen
3	1	Getallen	Getallen	Basisbewerkingen Wetenschappelijke notatie Grote getallen Figurale getallen KGV/GGD Priemgetallen Fibonacci Ander talstelsel Rooster kortste routes	KT Eigenvaardigheid Alternatieve route escaperoom
4	1	Wiskundige attitude Rijke rekenproblemen	Algemeen alle domeinen		Reflectie met formatieve feedback
1/2	2	Verhoudingen	Verhoudingen	Breuken procenten kommagetallen verhoudingen	KT eigenvaardigheid en didactiek
		Verbanden	Verbanden	Strategie gebruik bij verhoudingen, Leerlijn verhoudingen	Onderzoeksverslag
		Verbanden	Verbanden	Vergelijkingen/grafieken Steel-blad Tabellen/grafieken Boxplots Cirkels Normale verdeling	KT eigenvaardigheid
		Meten/ meetkunde	Meten/ meetkunde	Ruimtelijke figuren transformaties	Verslag koppeling praktijk vd onderbouw en bovenbouw eigenvaardigheid

JAAR 1

Periode 1
Tellen van de leerlijn
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- verslag BP
- Winkels BP en KB

Periode 2
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- Presentatie BP
- Winkels KB

Periode 3
Tellen van de leerlijn
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- Presentatie BP
- Winkels KB

Periode 4
Tellen van de leerlijn
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- Presentatie BP
- Winkels KB

Periode 5
Onderzoek naar verscheiden
groep 3/4
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- Presentatie BP
- Winkels KB

Periode 6
Omgaan met verschillen
groep 3/4
- BP en KB
- 12 bijrekenkomsten
- Presentatie BP
- Winkels KB

Periode 7
groep 1/2

Periode 8
groep 1/2

Opmerkingen

JAAR 2

Periode 1
- leerlijn tellen en getalbegrip (spel/mat)
- rekenen tot 20 en 100
- overgang groep 2-3
- breuken/getalbegrip
- meten
- meetkunde
- afrekenen - rekenrekening

Periode 2
- herhaling rekenen tot 20
- rekenen tot 100
- rekenrekening
- rekenen/nemen van optellen (h.c.h.)
- positiesamen en rekenpunten
- hoofdrekenstrategieën
- rekenrekening v.a. rekenrekening
- hoofd rekenmodel

Periode 3
- leerlijn maken (meetkunde)
- breuken
- 3 v's
- leerlijn tellen en getalbegrip
- rekenrekening
- rekenrekening v.a. rekenrekening
- hoofd rekenmodel
- GGD

Opmerkingen

Verhoudingen
- contexten
- modelgericht

Tot nu..

- 18 pabo's
- 47 lerarenopleiders